

הציל את
עם ישראל מכ"ה

ויחל משה:
בכוח הדיבור והתפילה

בס"ד

מפתוז הלב מתוך אמונה: לפרשת "כי תישא" / בירב מוגני

1. משה נמצא על ההר ארבעים יום וארבעים לילה, לומד את החוקים והמשפטים מפי ה', מקבל ממנו את לוחות הברית, אך בדרכו חזרה אל העם מתרחש דבר נורא. קראו את הפסוקים:

"וידבר ה' אל משה לך ר"ד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים. סרו מהר מן הדרך אשר צויתם, עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלך מארץ מצרים" (ל"ב, ז'-ח')

- איזה חטא מוזכר בפסוקים?
- חז"ל מדמים את עם ישראל בעקבות החטא ככלה שזינתה (הלכה עם גבר זר) ביום חתונתה. הסבירו מדוע השתמשו בדימוי זה.

2. מה מבקש הקב"ה לעשות לעם ישראל בעקבות חטאם?

קראו את הפסוק: "ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול".

- השלימו: הקב"ה מבקש _____
- מדוע ה' מבקש ממשה "הניחה לי"? האם ה' מבקש את רשותו של משה? היעזרו בדברי רש"י:

הניחה לי: עדיין לא שמענו שהתפלל משה עליהם, והוא אומר "הניחה לי"? אלא כאן פתח לו פתח והודיעו שהדבר תלוי בו, שאם יתפלל עליהם - לא יכלם.

השלימו: לפי פירושו של רש"י הקב"ה _____ למשה שיש _____ לבטל את _____ כללות את העם (תרמילון: העונש, בכוחו, רומז).

3. כיצד משכנע משה את הקב"ה שלא יכלה את עם ישראל?

טענה 1: "ויחל משה את פני ה' אלקיו ויאמר: למה ה' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בלח גדול וביד חזקה? למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם להרג אתם בהרים ולכלתם מעל פני האדמה? שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך".

- מה טוען משה כנגד דברי ה' לכלות את עם ישראל?
- מה פירוש המילים "ברעה הוציאם"? בחרו בתשובה הנכונה:

הציל את
עם ישראל מכף יד

ויחל משה:
כחוד הדיבור והתפילה

- היה להם רע במצרים ולכן ה' הוציא אותם.
- מההתחלה ה' חשב רעה עליהם והוציא אותם כדי לכלותם בהרים.
- השלימו: אם עם ישראל ימות במדבר יהיה _____ ה' בעולם כולו (חילול / קידוש)

טענה 2: "זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ וַתְּדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרֹבָה אֶת זִרְעָכֶם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֵן לְזִרְעָכֶם וְנָחֳלוּ לָעָלָם."

- מה מזכיר משה לפני ה'? כיצד זיכרון זה יכול להשפיע לטובת העם? היעזרו בדברי רש"י:

לאברהם, ליצחק ולישראל:

אם לשרפה הם - זכור לאברהם שמסר עצמו להישרף עליך באור כשדים.
אם להריגה - זכור ליצחק שפשט צווארו לעקידה.
אם לגלות - זכור ליעקב שגלה לחרן.
ואם אינן ניצולין בזכותן - מה אתה אומר לי (פסוק י') "ואעשה אותך לגוי גדול?"
ואם כיסא של שלוש רגלים אינו עומד לפניך בשעת כעסך, קל וחומר לכסא של רגל אחת.

- "ואם כיסא של שלוש רגלים אינו עומד לפניך בשעת כעסך, קל וחומר לכסא של רגל אחת". שלושת הרגלים של הכסא הן _____. הרגל האחת היא _____. מה טוען משה כנגד דברי ה' "ואעשה אותך לגוי גדול"?

טענה 3: "אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ."

במה נשבע ה' לעם ישראל? היעזרו בפירוש רש"י:

אשר נשבעת להם בך: לא נשבעת להם בדבר שהוא כלה (נגמר), לא בשמים ולא בארץ לא בהרים ולא בגבעות, אלא בך, שאתה קיים ושבעתך קיימת לעולם.

סכמו את שלושת הטענות שטוען משה כלפי הקב"ה אשר בזכותן "וינחם ה' על

הרעה אשר דבר לעשות לעמו":

1. _____
2. _____
3. _____

הציל את
עם ישראל מכליה

ויחל משה:
כוח הדיבור והתפילה

דבר תורה לפרשת "כי-תשא":

אחרי החטא הנורא של עגל הזהב אומר הקב"ה למשה: "הניחה לי ויחר אפי בהם". מהמילים "הניחה לי" לומד רש"י שהקב"ה רומז למשה שיש לו היכולת לשנות את רוע הגזרה ולהציל את העם מכליה. ואכן משה משכנע את הקב"ה וטוען כנגדו שהשמדת עם ישראל מנוגדת לכל התכנית האלוקית. משה מזכיר את חילול ה' הנורא שיתרחש בעולם כשיראו כי העם שתפקידו לשאת את תיקון העולם, ושבּו בחר ה' והוציאו מכור מצרים, יאבד דווקא על ידי מי שהצילו. בהמשך מזכיר משה את זכותם של האבות הקדושים ואת השבועה שנשבע ה' להם וכפי שפירש רש"י: "נשבעת בך שאתה קיים ושבועתך קיימת לעולם". דברים אלו שטען משה פעלו את פעולתם והקב"ה ניחם על הרעה. מכך אנו למדים עד היכן מגיע כוח הדיבור הבא מתוך מחשבה טהורה. משה מסדר את דבריו ולא מסתפק בתפילה סתמית ובצעקה אילמת לביטול גזרת הכליה. אחר כך שופך משה תפילות ותחנונים כדי שהקב"ה יסלח לעמו ויחדש עמו את הברית.

חידות וחידודים /

הרב הראל זילברנגל,

רב בית הספר

"מורשת מנחם"

גבעת שמואל

מה נכון? כתבו נכון או לא נכון לגבי המשפטים הבאים

- א. המשקל של מטבע מחצית השקל שווה לעשרים גרה - _____
- ב. הכיור היה עשוי נחושת, אך הבסיס שלו מזהב - _____
- ג. הכהנים היו צריכים לרחוץ רק אם הקריבו קרבנות במזבח - _____
- ד. אחד מהצמחים ממנו עשו את שמן המשחה נקרא 'מור' - _____
- ה. אחד מסממני הקטורת הוא הלבונה - _____
- ו. בצלאל בן אורי היה משבט אשר - _____
- ז. השבת נקראת בפרשתנו 'יום השביעי' או 'שבת שבתון' - _____

מה חסר? השלימו מילים במקומות החסרים.

- א. "וידבר ה' אל משה: _____ את ראש בני ישראל לפקודיהם" (ל', י"ב)
- ב. "זה יתנו: כל העובר על הפקודים _____" (ל', י"ג).
- ג. "ועשית _____ וכנו נחושת לרִחְצָה" (ל', י"ז)
- ד. ואתה קח לך _____ ראש" (ל', כ"ג)
- ה. "ואת אהרון ואת בניו תמשח _____ לכהן לי" (ל', ל').
- ו. "קח לך _____ ועשית אותה _____ מעשה רוקם" (ל', ל"ה)

הציל את
עם ישראל מכ"ה

ויחל משה:
כחוד הדיבור והתפילה

מצווה בפרשה – ניקיון הגוף לפני עבודת ה'

בתחילת הפרשה אנו קוראים על המצווה לעשות כיור לעבודת המשכן. התורה כותבת במפורש את המטרה עבורה צריך להכין כיור: "ורחצו אהרון ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם בבואם אל אוהל מועד". הכהנים היו משמשים במקדש יחפים וכפות רגליהם היו נוגעות בקרקע, לכן היו חייבים לרחוץ את רגליהם וכמובן גם את הידיים הנוגעות בכל מיני דברים שאינם נקיים.

מידה בפרשה – סבלנות

בעניין חטא העגל יש המפרשים שבני ישראל אָבְדוּ את הסבלנות לחכות למשה רבנו שירד מהר סיני. כשעלה משה להר לא קבע לבני ישראל זמן מדויק בו ירד. כאשר עברו קרוב לארבעים יום ומשה לא בא התייאשו בני ישראל וחשבו שאין יותר למה לצפות. הרגעים הללו בהם אנו ממתינים בדריכות לקראת דבר מסוים והוא לא מתרחש - עלולים להוליד התנהגות לא טובה. בזמן כזה עלינו לפעול בסבלנות.

מה הקשר?

מתחו קו בין שתי מילים

הקשורות אחת לשנייה

מחצית	הכיפורים
שמן	שבט יהודה
כסף	לב
קטורת	האבן
בצלאל	משחת קודש
אהליאב	שבת שבתון
חכם	השקל
יום השביעי	הסמים
לוחות	שבט דן

בלשון הפרשה – כתבו את המשפטים הבאים

בלשון הפרשה

א. כל מי שסופרים אותו והוא מעל גיל 20

צריך לתת מחצית השקל (ל', י"ד)

ב. הכיור נועד כדי שהכהנים ירחצו את ידיהם ורגליהם (ל', כ"א)

ג. השמן שתכינו יהיה משחת קודש, וחייבים לנהוג בו קדושה (ל', כ"ה)

שאלת אתגר מתוך הפרשה:

- מצאו בפרשה את שמותם של ארבעה מהשבטים.
- מצאו בפרשה ארבע אותיות עוקבות בסדר הא'-ב' המופיעות בתוך שתי מילים רצופות.